

Bijeenkomst Europese Grasland Federatie Wageningen

Th. V. Vellinga (PR)

Van maandag 6 juni tot en met donderdag 9 juni waren ongeveer 200 graslandonderzoekers uit geheel Europa bijeen in Wageningen voor de tweejaarlijkse bijeenkomst van de Europese Grasland Federatie. Het thema was “Grasland en Samenleving”. Naast aparte dagdelen waar de produktie en benutting van grasland aan de orde kwamen, was er uitgebreid aandacht voor de relatie tussen grasland en natuur- en milieubehoud.

Voor het eerst was er een dagdeel gewijd aan de sociaal-economische aspecten van graslandbedrijven. Naast de dagdelen met een algemene inleiding op de onderwerpen waren er aparte 'workshops' en een groot aantal posters met informatie over teelt, bemesting en gebruik van gras en voedergewassen.

In een aparte workshop over bemestingsadviezen zijn door het PR resultaten gepresenteerd van het SANS-onderzoek en is een beschrijving gegeven van het verfijnde stikstofbemestingsadvies voor grasland.

Verder zijn door het PR bijdragen geleverd over het gras-klaveronderzoek, het onderzoek naar stikstofwerking bij zodebemesting en zode-injectie en het onderzoek op zandgrasland naar de effecten van bodemverdichting.

Daarnaast heeft het PR een grote bijdrage geleverd aan de organisatie van de bijeenkomst.

Graslandproduktie en -benutting

Op Europees niveau is veel aandacht voor verbetering van de toediening van organische mest en kunstmest op grasland en voedergewassen. Klaver zal de komende jaren een steeds belangrijker rol spelen. Om perssapverliezen te voorkomen en de kwaliteit van de graskuilen te verbeteren wordt in veel landen gewerkt aan het voordrogen van graskuilen. Mais wordt algemeen beschouwd als een zeer goed voedergewas met een belangrijke rol voor de verbetering van de stikstofbenutting. Voor duurzame maisteelt moet het gebruik van mest en bestrijdingsmiddelen beperkt worden. Grassenveredeling blijft belangrijk, niet alleen voor opbrengstverhoging en verbetering van de verteerbaarheid, maar ook voor het streven naar meer bestendige bestanddelen die ongehinderd de pens kunnen passeren.

Grasland en natuur

Door de sprekers werd de mogelijkheid van integratie van veehouderij en natuur op één bedrijf benadrukt, de kosteneffectiviteit van 'natuurmaatregelen' moet daarbij niet uit het oog worden verloren. Diverse mogelijkheden om natuurlijk grasland te behouden of te herstellen werden besproken.

In de workshop over natuur kwam aan de orde dat in veel gevallen de doelen van het natuurbeheer niet duidelijk zijn gesteld, zoals hoeveel grasland van welk type gewenst is. De lage grasproduktie en -kwaliteit van natuur-grasland vormden grote obstakels voor de bedrijfsvoering.

Beperking mineralenverliezen

Twee benaderingen voor beperking van de mineralenverliezen werden besproken:

- Intensieve methode. Een hoge melkproduktie per ha met een complex van technische en management-maatregelen om de verliezen te beperken. Deze benadering wordt ook in Nederland gevolgd.
- Extensieve methode. Extensief graslandgebruik met introductie van klaver.

Beide benaderingen bieden vergelijkbare perspectieven voor het terugdringen van de mineralenverliezen. De extensieve benadering heeft in de meeste landen de voorkeur, omdat de produktiebeperking dan beter gerealiseerd kan worden en de veehouders dan een rol kunnen spelen bij het onderhoud van het landschap.

Ook ziet men in veel landen duidelijk perspectieven in de gemengde bedrijfsvorm: combinatie van grasland/veehouderij met akkerbouw.

Bij veel posters en een deel van de bespreking in de workshop was de aandacht gericht op de ni-

trautuitspoeling. Ammoniakemissie is een probleem dat alleen in Nederland een rol lijkt te spelen. Ook in Engeland wordt veel onderzoek gedaan naar ammoniakemissie, maar daar staat stankbestrijding voorop.

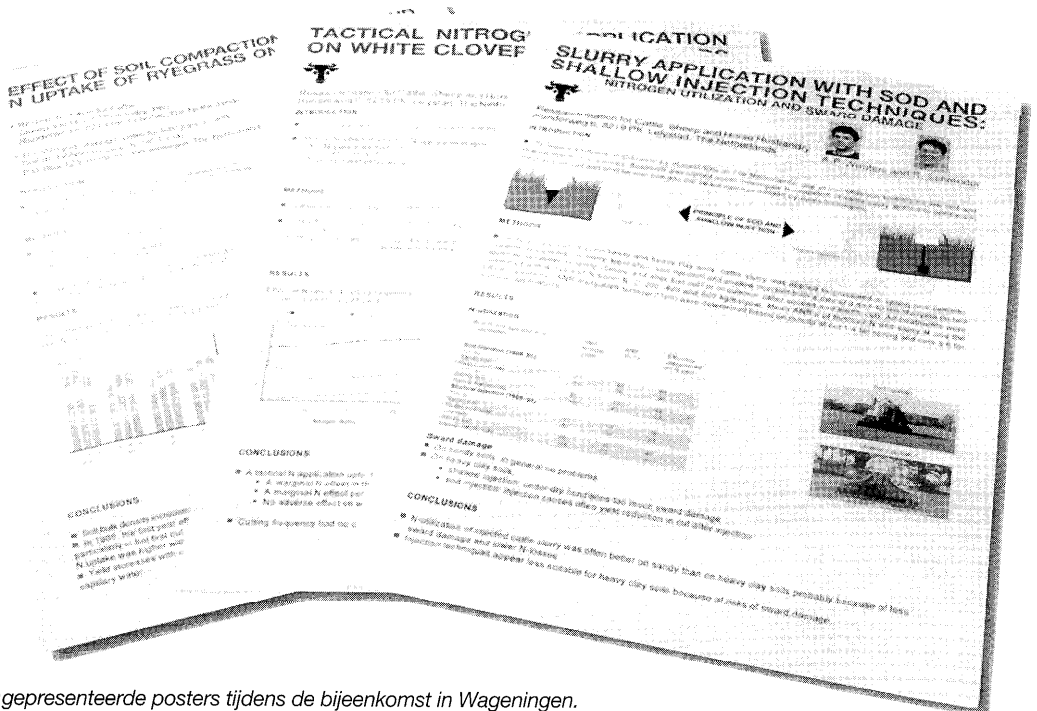
Energieverbruik en broeikasgassen

Sinds enige tijd is er onderzoek naar de emissie van broeikasgassen (methaangas, stikstofoxide en kooldioxide) van melkveebedrijven. Door een aantal Scandinavische onderzoekers is voor het eerst een berekening in bedrijfsverband gepresenteerd. Als alle broeikasgassen worden omgerekend naar kooldioxide-equivalenten, bedraagt de emissie van gemengde bedrijven ongeveer 6 tot 9 ton CO₂ per ha per jaar, afhankelijk van de intensiteit. De broeikasgas-emissie per kg melk is voor intensieve en extensieve bedrijven ongeveer gelijk.

Sociaal-economische aspecten

De ontwikkeling van de landbouw in Oost-Europa werd apart belicht. De omvorming van staatslandbouw naar privé-bedrijven gaat niet zo snel als men zou willen. De kosten van brandstof, kunstmest en krachtvoer liggen veel hoger dan in West-Europa, men moet dus 'low-input' bedrijfssystemen ontwikkelen om een rendabele veehouderij te ontwikkelen.

De leefbaarheid van het platteland is in veel Europese landen een groeiend probleem. Door een teruglopende werkgelegenheid in de landbouw lopen de dorpen leeg en is het steeds moeilijker een landschap dat door boeren is ontstaan, te onderhouden. Aan de hand van ervaringen in Zwitserland is aangegeven welke mogelijkheden er zijn om in marginale gebieden toch veehouderij te kunnen bedrijven door aanvullende inkomstoeslagen.

De gepresenteerde posters tijdens de bijeenkomst in Wageningen.